

יש יותר מסיפור אחד:

פרק א ופרק ב, שני סיפורים שונים של בריאת האדם. מעין פניה המבקשת עירנות לכך שהסיפור הוא לא כל הסיפור וכדאי תמיד שנשאל: מה המספר מבקש לעצב ובשירות אילו ערכים?

הנה הוא בא. מחזור קריאה שני. כמי שהסיבוב הראשון עם 929 היה המסע הראשון עברה בשבילי התנך הפעם השניה היא הזדמנות לעבור לנעלי בית. הזדמנות לקרוא בלי להתנשף במעלה הפסוקים ולהנות מגילויים שלא התפנינו להם בקריאה ראשונה. כשם שאדם פוגש את עצמו אחרי מסע של 360 מעלות רק מכיוון אחר, כך החזרה לבראשית אחרי 929 פרקים אינה דומה לבראשית של ראשית הדרך.

כשקוראים את בראשית מייד אחרי דברי הימים אי אפשר להתעלם מכך שהספר החותם את התנך מספר שוב סיפורים שכבר סופרו, אבל אחרת. והנה גם בפרקיו הראשונים של הספר הפותח, בראשית, מוצגים שני סיפורי בריאה שונים.

תפס אותי ההבדל בין שני סיפורי בריאת האדם. בפרק א האדם, זכר ונקבה, נבראו כשווים ובצלמו של הבורא, בפרק ב אותו אנחנו קוראים היום, האדם הוא הזכר שנברא מן העפר בפרק ז ורק בפסוק כא, 15 פסוקים אחר כך, הוא בורא את האישה, מצלעו של האדם. האישה נבראה להיות עזר כנגדו של האדם, לאחר כשהתברר ש"לא טוב היות האדם לבדו". בפרק זה אדם הוא לא שם כולל דו-מגדרי כמו בפרק א, האדם הוא זכר והנקבה שמה יקרא אישה. אפשר לראות בבראשית פרק ב את ראשית המאבק המגדרי, הסיפור מכפיף את האישה ומכתיר את האיש לעליון.

הנה בספר הספרים מניחים בפנינו בתחילתו ובסופו את העובדה הפשוטה שתמיד יש יותר מסיפור אחד. כמו מעין פניה המבקשת עירנות לכך שהסיפור הוא לא כל הסיפור וכדאי תמיד שנשאל: מי המספר? מה הוא מבקש לעצב, בשירות אילו ערכים ובשירות איזו קבוצה?

האתגר של ישראל הרב תרבותית הוא להצליח לוותר על סיפור שולט ומשליט אחד, ולהפוך למניפה של מגוון סיפורים ונרטיבים זה לצד זה ולא זה על חשבון זה.